

**УДК 658.14**

**Іванна Наджога**

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Тернопіль,  
Україна*

## **АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ**

**Ivanna Nadzhoha**

*Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil, Ukraine*

## **ANALYSIS OF THE FINANCIAL STABILITY OF AN ENTERPRISE IN MODERN ECONOMIC CONDITIONS**

Фінансова стійкість підприємства є однією з найважливіших характеристик його фінансового стану та ефективності діяльності. У сучасних умовах розвитку економіки України питання забезпечення стабільного функціонування підприємств набуває особливої актуальності. Посилення конкуренції на ринку, нестабільність економічної ситуації, інфляційні процеси, зміни у податковому законодавстві та вплив зовнішніх економічних факторів зумовлюють необхідність постійного контролю за фінансовим станом суб'єктів господарювання. Саме тому аналіз фінансової стійкості є важливим інструментом управління підприємством та прийняття ефективних управлінських рішень.

Фінансова стійкість характеризує здатність підприємства здійснювати свою діяльність у довгостроковій перспективі, своєчасно виконувати фінансові зобов'язання, забезпечувати безперервність виробничого процесу та підтримувати належний рівень платоспроможності. Вона свідчить про рівень фінансової незалежності підприємства, його забезпеченість власними ресурсами та ефективність використання капіталу. Стабільний фінансовий стан є основою для розвитку підприємства, залучення інвестицій, підвищення конкурентоспроможності та зміцнення позицій на ринку.

Аналіз фінансової стійкості підприємства дає можливість оцінити ефективність формування та використання фінансових ресурсів, визначити рівень залежності від зовнішніх джерел фінансування, виявити ризики та можливі загрози фінансовій безпеці. Результати такого аналізу дозволяють керівництву підприємства своєчасно реагувати на негативні зміни, приймати обґрунтовані управлінські рішення та формувати стратегію подальшого розвитку.

Основними джерелами інформації для проведення аналізу фінансової стійкості є фінансова звітність підприємства, а саме: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів та звіт про власний капітал. На основі даних фінансової звітності здійснюється розрахунок системи показників, які характеризують рівень фінансової стійкості підприємства.

Для оцінки фінансової стійкості використовують абсолютні та відносні показники. Абсолютні показники дозволяють визначити забезпеченість запасів джерелами фінансування та встановити тип фінансової стійкості підприємства. Відносні показники характеризують структуру капіталу, рівень фінансової незалежності та ефективність використання ресурсів.

Одним із ключових показників є коефіцієнт автономії, який визначає частку власного капіталу у загальній сумі джерел фінансування підприємства. Високе значення цього коефіцієнта свідчить про фінансову незалежність підприємства та його здатність функціонувати без значної залежності від позикових коштів. Низький рівень коефіцієнта автономії може свідчити про високий рівень фінансового ризику та можливі труднощі з погашенням зобов'язань.

Важливе значення має також коефіцієнт фінансової залежності, який показує частку залученого капіталу у структурі джерел фінансування. Зростання цього показника свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх кредиторів та інвесторів. Надмірне залучення позикових коштів може негативно впливати на фінансову стійкість підприємства, особливо в умовах економічної нестабільності.

Серед інших показників важливу роль відіграє коефіцієнт маневреності власного капіталу, який характеризує частку власних коштів, що знаходяться в обороті та можуть бути використані для фінансування поточної діяльності підприємства. Чим вищим є цей показник, тим більшими є можливості підприємства швидко реагувати на зміни у зовнішньому середовищі та забезпечувати стабільність господарської діяльності.

У сучасних умовах господарювання значний вплив на фінансову стійкість підприємств мають процеси цифровізації економіки, глобалізація ринків та нестабільна політична ситуація. Особливо складними є умови функціонування підприємств в Україні в період воєнного стану. Порушення логістичних зв'язків, скорочення обсягів виробництва, зростання витрат та зниження купівельної спроможності населення негативно впливають на фінансовий стан суб'єктів господарювання.

У таких умовах підприємствам необхідно приділяти особливу увагу управлінню фінансовими ресурсами та забезпеченню належного рівня фінансової стійкості.

Для підвищення рівня фінансової стійкості підприємствам доцільно впроваджувати сучасні методи фінансового менеджменту, здійснювати ефективне планування доходів і витрат, оптимізувати структуру капіталу та підвищувати рівень прибутковості діяльності. Важливим напрямом є також удосконалення системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю, що сприятиме своєчасному отриманню достовірної інформації для прийняття управлінських рішень.

Не менш важливим фактором забезпечення фінансової стійкості є впровадження сучасних інформаційних технологій та автоматизація облікових процесів. Використання спеціалізованих програмних продуктів дозволяє підвищити оперативність обробки інформації, покращити контроль за фінансовими ресурсами та знизити ризик помилок у веденні бухгалтерського обліку.

Отже, фінансова стійкість підприємства є важливою умовою його ефективного функціонування та розвитку. Аналіз фінансової стійкості дозволяє оцінити рівень фінансової незалежності підприємства, виявити проблемні аспекти діяльності та визначити шляхи покращення фінансового стану. У сучасних умовах господарювання проведення систематичного аналізу фінансової стійкості є необхідною передумовою забезпечення конкурентоспроможності підприємства, мінімізації фінансових ризиків та формування ефективної стратегії розвитку.

### **Список використаних джерел:**

1. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник. Житомир : ПП «Рута», 2020. 912 с. <https://studfile.net/preview/9338800/>
2. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. Київ : Знання, 2019. 654 с. <https://repo.btu.kharkiv.ua/server/api/core/bitstreams/56dc99db-3158-409f-8d9a-9b84698364bf/content>
3. Ковальов В. В. Фінансовий аналіз підприємства : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 456 с. [http://moodle.nati.org.ua/pluginfile.php/12685/mod\\_resource/content/1/Finansovyi\\_analiz.pdf](http://moodle.nati.org.ua/pluginfile.php/12685/mod_resource/content/1/Finansovyi_analiz.pdf)

4. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : підручник. Київ : КНЕУ, 2020. 519 с. [Бібліотека економічної літератури: Фінанси підприємств: Підручник /А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2000. - 460 с.](#)
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Міністерство фінансів України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
6. Korolyuk T., Spivak S., Uhryn V., Kizyma A. Impact of Digitalization on the Tax System: New Approaches to Digital Taxation and Reporting. 2025 15th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT). Šibenik, Croatia, 17-19 September 2025, pp. 420-424. DOI: <https://doi.org/10.1109/ACIT65614.2025.11185459>.
7. Синькевич Н., Краузе О. Економічний аналіз: перспективи розвитку в умовах діджиталізації економіки. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 2 (81). С 7-15. DOI: [https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk\\_tntu2023.02.007](https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.02.007)
8. Шведа Н., Краузе О. Трансформація бізнес-моделей в умовах цифрової економіки. *Соціально-економічні проблеми і держава* (електронний журнал). 2023. Вип. 1 (28). С. 86- 94. DOI: <https://doi.org/10.33108/sep2023.01.086>
9. Краузе О., Синькевич Н., Юрик Н. Економічний аналіз та контроль кризових явищ у діяльності підприємств. *Галицький економічний вісник*. 2024. № 1. С. 14-24. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/?art=1254>